

MAGAZYN DLA POLSKIEGO PRZEDSIĘBIORCY I PRACOWNIKA W NORWEGII

POLISH CONNECTION

Nr 2 (21) LIPIEC-GRUDZIEŃ 2017

Drodzy Czytelnicy,

Witamy Państwa serdecznie po sezonie podatkowym i u progu sezonu urlopowego. Przypominamy, że samo złożenie zeznania nie wystarczy do prawidłowego rozliczenia – trzeba kontrolować urząd skarbowy, by uniknąć błędów na późniejszych etapach rozpatrywania sprawy i w razie problemów złożyć na czas odwołanie. Więcej informacji o odwołaniach w artykule na stronie 12. Ponadto polecamy artykuły o odszkodowaniach za wypadki przy pracy oraz o systemie uznawania kwalifikacji zawodowych. Dla przedsiębiorców oraz tych, którzy planują nimi zostać, przygotowaliśmy informacje o prowadzeniu działalności jednoosobowej w Norwegii oraz popularnej nad fiordami aplikacji płatniczo-księgowej Vipps. Polecamy także wszystkim Czytelnikom przegląd nowości w norweskich przepisach, by nic nie mogło Państwa zaskoczyć. Nie zaniedbujemy także sfery kulturalnej i zapraszamy do artykułu o Polskich Dniach Filmowych. Życzymy miłej lektury i udanego letniego wypoczynku.

Pozdrawiam serdecznie
Aleksandra F. Eriksen
Prezes Zarządu Polish Connection

VIPPS – płać szybciej	03
„Polacy nie gęsi...” swoje filmy mają	04
Skandynawia w sercu	07
Szkody spowodowane wypadkiem przy pracy	09
Odwołanie od decyzji podatkowej i kontrola zeznań	12
Zatwierdzanie zagranicznych kwalifikacji zawodowych w Norwegii	14
Firma, której (prawie) nikt nie chciał	16
Co w trawie piszczy, czyli najnowsze zmiany w przepisach	20
Tromsø - miasto zorzy polarnej	22

Redaktor naczelny: Maja Sikorska
Szata graficzna i skład: Marek Sulej (Dorkassa.pl)
Listy do redakcji: office@polishconnection.no
Korekta: Maja Sikorska
Reklama: marketing@polishconnection.no
Okładka: Agnieszka Bogiel

Adres redakcji:
Polish Connection Sp. z o.o.
ul. Antoniego Abrahama 37/3, 81-366 Gdynia
tel: +48 887 888 304
tel. norweski: +47 67 41 24 70
www.polishconnection.no

VIPPS – płać szybciej

W maju 2015 roku norweski bank DNB, w porozumieniu z operatorami sieci komórkowych, uruchomił aplikację na smartfony o nazwie Vipps. Aplikacja umożliwia, w sposób prosty i natychmiastowy, dokonywanie płatności za faktury. Pozwala także na dokonywanie przelewów między jej użytkownikami, płatności mobilnych w wielu norweskich sklepach a także płatności za usługi świadczone przez drobnych przedsiębiorców.

W ciągu 2 lat aplikację zainstalowało ponad 2 miliony użytkowników, uruchomiło ją dla klientów ponad 2000 firm i przedsiębiorstw, co jest niebywałym sukcesem w kraju o pięciu milionach mieszkańców. Vipps wyprzedził pod kątem ilości instalacji takich gigantów jak Snapchat i Instagram a język potoczny wzbogacił się o nowy czasownik: å vippsse – vippsen – har vippsen, co można przetłumaczyć jako: szybko i z łatwością przelewać pieniądze. Osoby korzystające z aplikacji chwalą ją za prostą obsługę, sporo przydatnych funkcji i ekspresowy czas realizacji zleceń.

Podstawowe zasady użytkowania aplikacji

Ściągnięcie aplikacji jest bezpłatne i co ważne - Vipps działa na wszystkich systemach operacyjnych. Aplikację może pobrać każda osoba powyżej 15 roku życia, posiadająca norweski numer personalny, norweski numer telefonu, konto w dowolnym norweskim banku i kartę Visa albo Mastercard.

Płatności między użytkownikami prywatnymi do kwoty 5 000 nok są bezpłatne, za przelewy powyżej tej kwoty doliczana jest prowizja w wysokości 1% od wartości przelewu. Przelewy do organizacji, stowarzyszeń i firm są bezpłatne, niezależnie od kwoty przelewanej. Koszt obsługi aplikacji dla przedsiębiorcy to 1,75% rocznego obrotu firmy plus od 5 do maksymalnie 49 koron za opłacenie faktury.

Użytkownik prywatny posiadający aplikację swojego macierzystego banku w telefonie (Bank ID), może otrzymać i przelać za pomocą Vippsa do

250 000 koron rocznie, osoba bez takiej aplikacji – może otrzymać do 8 000 koron a przelać do 22 000 koron rocznie.

Na stronie internetowej www.vipps.no znajdują się wszystkie informacje na temat aplikacji, jej funkcjonalności i regulaminu świadczenia usług. Aplikacja posiada także sprawnie działający fanpage na platformie społecznościowej Facebook.

Warto zapoznać się z ofertą płatności mobilnych, skoro tylu Norwegów, jak również Polaków z niej z powodzeniem korzysta. Niewykluczone, że spodoba się również i Państwu.

„Polacy nie gęsi...” swoje filmy mają

Fredrikstad to ponad 70-tysięczne miasto leżące w regionie Østfold w Norwegii. Godzina jazdy samochodem dzieli je od Oslo. W tym roku po raz pierwszy oba te miejsce połączy nietypowa „sprawa” – Polskie Dni Filmowe. 17 września zapraszamy do klubu Cosmopolite Scene w Oslo na koncert wybitnych jazzmanów oraz film. Edycja we Fredrikstad wystartuje 14 i potrwa do 22 października.

Magdalena Tutka-Gwóźdź – fotoreportaż z Polskie filmdager, fot. ze zbiorów festiwalu

Już czwarty rok z rzędu inicjatorka **Polske filmdager** – Magdalena Tutka-Gwóźdź przyczynia się nie tylko do promocji konkretnych miejsc, środowisk czy grup etnicznych, ale przede wszystkim niezwykle istotnej idei. Podstawowym celem festiwalu jest bowiem pogłębienie obrazu Polaka i polskości w Norwegii. Choć na ogół Skandynawowie przyjmują naszego rodaka całkiem dobrze, to - dla wielu pozostaje on wciąż stereotypowym „Kowalskim” odartym z tożsamości kulturowej. Taki „Kowalski” jest najczęściej pracownikiem fizycznym, budowlanцем, zabierającym pracę i benefity. W tym kontekście „polskość” oznacza: bycie głośnym, pracę na czarno, problemy z komunikacją językową, czasem polską kietbasę oraz wódkę, zaprawioną całkowitym brakiem autoironii. Niektórzy wspominają „polskiego Papieża”, Lecha Wałęsę. Coraz częściej słychać również o polskich atrakcjach: udanym

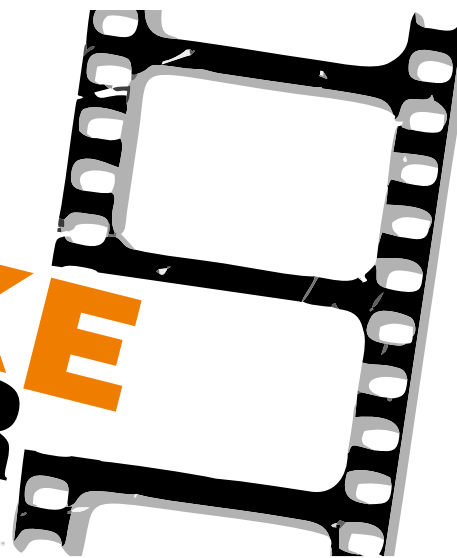
weekendowym „shoppingu” Norwegów oraz wizytach w tanich restauracjach podczas „wypadów” rekreacyjnych. Norwescy przedsiębiorcy z jednej strony doceniają naszą pracowitość, z drugiej ubolewają, że zatrudniając Polaków narażają się często swoim rodakom. Statystyczny Norweg nie wie o nas raczej zbyt wiele. A czemu by nie potraktować tego jako wyzwania, któremu czas sprostać? Przecież to od nas samych w dużym stopniu zależy jak nas widzą, co o nas mówią i piszą!

Inicjatywa taka, jak **Polskie Dni Filmowe we Fredrikstad i Oslo**, zmienia świadomość zarówno Norwegów, jak i Polaków. Otwiera dialog, łamiąc zatwardziały stereotypy. Polska okazuje się być krajem, z którego przyjeżdżają nie tylko pracownicy nieintegrujący się z miejscową ludnością. Polska to nie tylko miejsce ucieczki przed islamizacją. Polska jest krajem posiadającym wysoką kulturę: sztukę, film, muzykę, literaturę! Nic dziwnego, że łódzką „filmówką” interesuje się coraz więcej studentów z Norwegii. Jesteśmy w tym po prostu dobrzy i Norwedzy to wiedzą.

Z rozmowy z Magdaleną Tutką-Gwóźdź, dyrektorką festiwalu, dowiadujemy się, że **Polske filmdager** są doceniane. Ich wkład w zmianę wizerunku Polaka na emigracji dostrzegają znaczące norweskie instytucje – takie, jak na przykład: Fundacja Fritt Ord, Norweski Instytut Filmowy czy Norweska Rada Kulturowa – oferując swoje wsparcie. To

SZTUKA • DIALOG • SPOTKANIE KULTUR I POKOLEŃ • TOŻSAMOŚĆ

POLSKIE FILMDAGER

www.facebook.com/polskefilm dager

- POKAZY FILMOWE
- SPOTKANIA Z REŻYSERAMI
- WYSTAWY
- KONCERTY
- WARSZTATY FAMILIJNE
- HAPPENING Z UDZIAŁEM WIDOWNI

OSLO 17.09

COSMOPOLITE SCENE

FREDRIKSTAD 14 - 22.10

FREDRIKSTAD KINO
GLEMEN KIRKE
LYKKEBERGPARKEN

WSTĘP WOLNY!

Przed norweskojęzycznym pokazem "Podwójnego życia Weroniki" K. Kieślowskiego we Fredrikstad kino, fot. ze zbiorów festiwalu

wyraźny znak, że podobne projekty są w Norwegii mile widziane. Cegiełkę dokłada również Ambasada Polski w Norwegii.

M.T-G.: Całe wydarzenie od samego początku było dwujęzyczne. Specjalnie na okazję **Polske filmdager** przygotowujemy norweskie napisy do filmów, prowadzimy dwujęzyczne spotkania z artystami, warsztaty rodzinne, kampanie reklamowe. Zapraszamy wszystkich do integracji, ale w formie równouprawnionego dialogu. Wiemy, jak samotne bywa „podwójne życie” na obczyźnie. To dotyczy wszystkich imigrantów. Chcemy o tym głośno mówić między innymi poprzez sztukę.

J.G.: Tegoroczna edycja festiwalu jest wyjątkowa i to z kilku powodów. Po pierwsze: poszerzyła swój zasięg o stolicę. To w Oslo odbędzie się inicjalny pokaz filmowy?

M.T-G.: Nie tylko pokaz! W Cosmopolite Scene (według rankingu z roku 2017 - najlepszym klubie jazzowym w Norwegii) = rozpoczynamy od koncertu jazzowego znakomitych muzyków. „Maciej Obara International Quartet” zagra utwory niezapomnianego Krzysztofa Komedy. Tuż przed koncertem, tego samego dnia, pokażemy film „Niewinni czarodzieje”.

J.G.: Od 14 października festiwal przenosi się do Fredrikstad kino –15-krotnego zdobywcy tytułu „Najlepszego kina Norwegii”, by tam przyłączyć się do świętowania 450-lecia miasta. Dodajmy, że Fredrikstad kino od samego początku (tj. od 2014) wspiera Polskie Dni Filmowe.

M.T-G.: To prawda. 14 października to data oficjal-

nego otwarcia **Polske filmdager** z wernisażem wystawy Jagody Horajskiej oraz happeningiem – „Być jak Roald Amundsen”. Na 15 października przygotowaliśmy dwa wydarzenia: „Pompony dla Fredrikstad” oraz wyjątkowy koncert w Glemmen kirke. 21-22 października zapraszamy na serię pokazów filmowych, rozmów z reżyserami oraz na warsztaty plastyczne dla dzieci. Zachęcamy do wspólnej zabawy! Wejściówki na wszystkie imprezy we Fredrikstad są za darmo. Już niebawem na naszej stronie Facebookowej opublikujemy też pełny repertuar. Szukajcie nas tam pod nazwą **Polske filmdager**.

J.G.: Widać, że na uczestników Polskich Dni Filmowych czeka moc atrakcji. Ale nie tylko Polacy biorą udział w tym wydarzeniu. Początkowa idea festiwalu zdaje się ewoluować w stronę zmiany wizerunku imigranta jako takiego. Polske filmdager stają się polem dialogu międzykulturowego.

M.T-G.: Także areną współpracy międzyrodzimej i międzynarodowej. Pomagają nam wolontariusze pochodzący z wielu krajów, wspierają aktywnie norwescy partnerzy i instytucje. Pozostaje jedynie działać dalej!

J.G.: Jakież ciekawe plany na przyszłość?

M.T-G.: Przed nami perspektywa współorganizowania debaty, poświęconej współpracy Polski i Norwegii. Inicjatorem tego projektu jest pan Bengt-Morten Wenstøb, któremu zależy na promocji pozytywnego obrazu nowoczesnej Polski. Ten aspekt jest nam także bardzo bliski.

J.G.: Polskie Dni Filmowe we Fredrikstad i w Oslo już od września. Bądźcie gotowi!!!

Skandynawia w sercu

Czy zauważyliście ostatnio rosnące zainteresowanie wszystkim, co skandynawskie? Wzornictwo, krajobrazy, moda, film, zabawki – to co z Północy budzi w nas dobre emocje.

(Kajsa Kinsella, NORDICANA. Za co kochamy Skandynawię.)

Norwegia, to niezwykle ciekawy kraj, który zachwyca większość osób, które go odwiedzają. Co jest takiego niesamowitego w tym północnym kraju?

Jakość życia

ONZ co roku publikuje międzynarodowy raport porównawczy, w którym jest wyliczany wskaźnik rozwoju społecznego (Human Development Index, HDI), który mierzy jakość życia mieszkańców. Wyliczany jest na podstawie takich czynników jak m.in. dochody, zdrowie, długość życia, jakość gospodarki i równość płci. Według badań z 2014 to właśnie Norwegia ma najwyższy wskaźnik HDI, co czyni ten kraj najlepszym do życia, spośród wszystkich na świecie.

Ponadto Norwegia zajmuje drugie miejsce na świecie pod względem przychodów na mieszkańca. Produkt krajowy brutto wyniósł w 2015 roku 390 miliardów dolarów, co oznacza w przeliczeniu na mieszkańca około 75 tysięcy dolarów. Jednocześnie Norwegia ma bardzo niską stopę bezrobocia. Wpływa to zapewne na przyrost naturalny, który jest jednym z najwyższych w Europie. Wydłuża się również stale długość życia – obecnie wynosi dla kobiet 83,2 lata i dla mężczyzn 78,9 lat.

Natura w Norwegii

Norwegia jest szóstym co do wielkości krajem w Europie o powierzchni 385 186 km² i nieco ponad 5 milionowej liczbie ludności, co oznacza gęstość zaludnienia 15 osób na km². Jest to po Islandii, najniższy wskaźnik zaludnienia w Europie. Słaba jakość gleby i trudne warunki klimatyczne sprawiają, że duża część kraju nie daje się do osiedlenia.

Fiordy kojarzą się bezsprzecznie z Norwegią. Każdy, kto będzie miał szczęście podróżować wzdłuż otoczonych wysokimi górami norweskich fiordów, z pewnością poczuje ducha dawnych wypraw. Wiele norweskich fiordów cechuje się zdumiewającą głębokością. Słynny norweski Sognefjord jest drugim co do wielkości fiordem na świecie, a jego głębokość dochodzi do tysiąca trzystu metrów. W Norwegii na każdego czekają wspaniałe wycieczki, zapewniające mnóstwo niesamowitych wrażeń. Widoki na zawsze pozostaną w pamięci.

Źródło: K. Kinsella, NORDICANA. Za co kochamy Skandynawię, Grupa Wyd. Foksal, 2016

www.norwegofil.pl/o-norwegii/okiem-norwegofila

Skandynawistyka

Studia podyplomowe w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku

Skandynawistyka to kierunek, który otwiera nowe możliwości dla uczestników studiów, wychodząc naprzeciw potrzebom rynku. Główną ideą studiów jest nauka kompetencji językowych, rozwój kompetencji miękkich oraz rozwój osobisty poprzez poznanie nowej kultury, historii, biznesu, ekonomii oraz życia współczesnego społeczeństw Szwecji i Norwegii.

Ponadto języki skandynawskie cieszą się coraz większą popularnością, szczególnie na Pomorzu skąd blisko do Skandynawii. Studia podyplomowe – Skandynawistyka, to kierunek, który otwiera nowe możliwości dla Uczestników studiów wychodząc na przeciw potrzebom rynku. Główną ideą studiów jest nauka kompetencji językowych: doskonalenie znajomości języka szwedzkiego i norweskiego, oraz rozwój kompetencji miękkich związanych z komunikacją międzykulturową, coachingiem, umiejętnością pracy zespołowej oraz rozwój osobisty poprzez poznanie nowej kultury, historii, biznesu, ekonomii oraz życia współczesnego społeczeństw Szwecji i Norwegii.

Uczestnicy studiów zyskują podstawową wiedzę na temat kultury, literatury i designu, ale również zgłębią najnowsze fakty dotyczące przedsiębiorczości i gospodarki, która wpływa na jakość życia oraz na fakt, że jest to najlepsze miejsce do życia na świecie.

Jakie korzyści będą mieli uczestnicy?

- Intensywna nauka dwóch języków obcych – wybranego skandynawskiego (norweski lub szwedzki)
- Nauka praktycznego posługiwania się skandynawskim językiem w trakcie weekendowego wyjazdu do Skandynawii
- Poznanie słownictwa z różnych dziedzin życia oraz przyswojenie nowych technik i metod nauczania języka obcego
- Nawiązanie nowych kontaktów biznesowych - networking
- Zdobywanie praktycznej i szerokiej wiedzy na temat skandynawskiego obszaru kulturowego – z naciskiem na kulturę organizacji skandynawskich
- Zajęcia w formie warsztatowej, metodą treningu interaktywnego z praktykami świata biznesu mających stałe i żywe kontakty ze Skandynawią oraz wykładowcami znających biegle języki szwedzki i norweski
- Rozwój kompetencji miękkich takich jak komunikacja i coaching międzykulturowy oraz style kierowania i umiejętność pracy w zespole
- Szansa na rozwój nowych kompetencji zawodowych
- Poszerzenie horyzontów i zdobycie nowych umiejętności radzenia sobie w środowisku międzykulturowym

Studia podyplomowe są dedykowane absolwentom wszystkich kierunków studiów I i II stopnia oraz osobom pracującym w norweskich i szwedzkich przedsiębiorstwach, lekarzom, pielęgniarcom pragnącym wyjechać do Skandynawii oraz osobom zainteresowanym nauką języków skandynawskich oraz kulturą, historią, sztuką oraz ekonomią Skandynawii.

Aleksandra Szewczyk

Opiekun merytoryczny
kierunku Skandynawistyka
Wyższej Szkoły Bankowej
w Gdańsku

tel. +48 503 198 373
www.incjatywarozwoju.pl

Szkody spowodowane wypadkiem przy pracy

Jeżeli w wyniku wypadku przy pracy w Norwegii doznałeś uszkodzenia ciała, masz prawo do odszkodowania. Wypadek przy pracy może spowodować straty majątkowe, tj. utratę dochodu, narazić na wysokie koszty a także utrudnić funkcjonowanie w życiu codziennym.

Co należy wiedzieć o szkodach spowodowanych wypadkiem przy pracy:

Jakie prawa przysługują Ci po wypadku przy pracy w Norwegii?

Po wypadku przy pracy, masz prawo do roszczeń odszkodowawczych. Ponadto, masz prawo do specjalnych świadczeń z NAV.

Roszczenia odszkodowawcze po wypadku przy pracy mogą być skierowane do firmy ubezpieczeniowej pracodawcy. W sprawach dotyczących odszkodowania po wypadku przy pracy, zaleca się uzyskać pomoc prawnika. Ubezpieczyciel jest zobowiązany do pokrycia kosztów prawnych.

Okres przebiegu choroby po wypadku przy pracy

Jeśli z powodu wypadku jesteś niezdolny do pracy, masz prawo do zasiłku chorobowego. Zazwyczaj, zasiłek chorobowy wypłaca się w okresie 52 tygodni i powinien on odpowiadać wysokości wynagrodzenia, ale nie większej niż sześciokrotność kwoty podstawowej.

Masz również prawo do zwrotu kosztów poniesionych w wyniku wypadku przy pracy. Mogą to być typowe wydatki na lekarza, transport, czy wydatki z tytułu uszkodzonych rzeczy itd.

O zwrot kosztów można ubiegać się przez cały okres sprawy odszkodowawczej, aż do ostatecznego rozliczenia. Pokrycie kosztów poniesionych przez wypadek w pracy stanowi jedynie niewielki procent od sumy całkowitego odszkodowania po wypadku przy pracy.

Okres zasiłku przejściowego ułatwiającego powrót do pracy – Arbeidsavklaringspenger (AAP) po wypadku przy pracy

Jeśli w momencie wygaszenia prawa do zasiłku chorobowego po wypadku nadal jesteś niezdolny do pracy, możesz ubiegać się o inne świadczenia, takie jak zasiłek w celu przywrócenia zdolności do pracy (arbeidsavklaringspenger - AAP).

Jeśli zdolność do pracy jest obniżona, zasiłek AAP powinien zapewnić dochody w następujących sytuacjach:

- podczas aktywnego leczenia,
- podczas uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez NAV w celu ułatwienia powrotu do pracy,
- podczas otrzymywania innej pomocy w celu uzyskania lub utrzymania pracy.

Szczegółowe warunki przyznawania zasiłku przejściowego ułatwiającego powrót do pracy (AAP) są określone w ustawie z dnia 28 lutego 1997 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (folketrygdeloven).

Mimo, że celem zasiłka AAP jest zapewnienie dochodu w okresie przejściowym, w którym jest przywracana zdolność powrotu do pracy, trzeba mieć świadomość, że zasiłek AAP stanowi jedynie 66% zasiłku chorobowego. Oznacza to, że pozostała część (34%) stanowi utratę dochodów, które to firma ubezpieczeniowa pracodawcy powinna zrekompensować.

W okresie przejściowym, podstawową rolę odgrywa dokumentacja z okresu przebiegu choroby oraz dokładny opis wszystkich symptomów spowodowanych przez chorobę. Wskazane jest, aby karta medyczna zawierała pełny i szczegółowy obraz oraz rozwój choroby/uszkodzenia/kontuzji. To ułatwia ubezpieczycielowi uzyskanie pełnej wiedzy o skutkach szkody poniesionej podczas wypadku przy pracy.

Dalsza ocena szkody po wypadku przy pracy po okresie AAP

Pod koniec okresu AAP łatwiej jest ocenić na ile uszkodzenie jest trwałe. Niezbędne będzie pozyskanie opinii lekarza, który specjalizuje się w danej dziedzinie medycznej. Lekarz będzie musiał wystawić zaświadczenie specjalistyczne, w którym opisać objawy choroby, ich przyczynę i wpływ na zdrowie oraz możliwość dalszego zatrudnienia.

Ostateczne rozliczenie po wypadku przy pracy

Po otrzymaniu zaświadczenia od specjalisty, można ubiegać się o odszkodowanie zarówno od NAV jak i firmy ubezpieczeniowej. Wypłaty z NAV stanowią podstawę obliczania wysokości odszkodowania, natomiast rozliczenie z firmą ubezpieczeniową musi zapewnić otrzymanie pełnego odszkodowania, dotyczącego strat finansowych.

Zazwyczaj są to:

- trwały uszczerbek na zdrowiu,
- poniesione wydatki,
- planowane wydatki,
- utrata dochodu,
- utrata przyszłych dochodów,
- utrata zdolności do pracy w domu,
- kompensata,
- kompensata za śmierć żywiciela.

Odszkodowanie za trwały uszczerbek na zdrowiu

Odszkodowanie za trwały uszczerbek na zdrowiu, jest odszkodowaniem za trwałe i poważne uszkodzenie ciała spowodowane wypadkiem w pracy. Jest to więc rekompensata, obejmująca nie tylko wymiar finansowy. Aby uszkodzenie ciała zostało uznane jako trwałe, skutki takiego uszkodzenia muszą utrzymywać się przez co najmniej 10 lat, taki jest wymóg prawa. Aby uszkodzenie ciała zostało uznane jako poważne, takie uszkodzenie musi stanowić co najmniej 15% trwałego kalectwa. To

oznacza, że jeśli uszkodzenie doznane w wypadku przy pracy spowodowało kalectwo w wymiarze co najmniej 15%, to masz prawo do odszkodowania za trwały uszczerbek na zdrowiu od firmy ubezpieczeniowej.

Niepełnosprawność jest określona przez ocenę charakteru i rozmiaru uszkodzenia ciała, jak również wpływu uszkodzenia na ogólny komfort życia. Dlatego odszkodowanie za trwały uszczerbek na zdrowiu nie jest zależne wyłącznie od strat finansowych w wyniku wypadku przy pracy.

Roszczenia odszkodowawcze z tytułu trwałego uszkodzenia po wypadku przy pracy są składane zarówno do NAV, jak i firmy ubezpieczeniowej.

Poniesione wydatki

W sprawach dotyczących wypadków przy pracy, koszty za obsługę prawną pokrywane są przez ubezpieczyciela, tak jak i inne podstawowe i umiarkowane wydatki poniesione z powodu wypadku.

NAV jest odpowiedzialny za pokrycie kosztów związanych z leczeniem po wypadku. Jednak mogą pojawić się również inne wydatki, których nie pokrywa NAV. O rekompensatę za nie można ubiegać się u firmy ubezpieczeniowej, o ile są to one umiarkowane, niezbędne i powstały w wyniku wypadku. W takiej sytuacji warto skonsultować się z prawnikiem.

Utrata dochodu

Jeśli w wyniku wypadku przy pracy doszło do utraty dochodów nie objętych płatnościami z NAV (np. AAP), muszą być one zrekompensowane przez firmę ubezpieczeniową.

Przyszłe wydatki

Masz również prawo do rekompensaty za przyszłe, umiarkowane i niezbędne wydatki, które są wynikiem wypadku przy pracy.

Odszkodowanie za przyszłe wydatki są określane na podstawie średniej wieku życia.

Jednak nie zawsze jest tak, że przez resztę życia będzie się ponosiło wydatki tej samej wysokości. Dlatego musi być dokonana indywidualna ocena poszczególnych rodzajów wydatków oraz oszacowanie przybliżonego okresu, w którym wydatek będzie ponoszony.

Podstawową zasadą jest pokrycie wszystkich poniesionych kosztów i wydatków przez NAV. Natomiast wszelkimi dodatkowymi wydatkami musi

zając się firma ubezpieczeniowa, o ile są one umiarkowane i konieczne.

Utrata przyszłych dochodów

Masz prawo do rekompensaty za utratę przyszłych dochodów spowodowanych przez wypadek przy pracy. Roszczenia o odszkodowanie za utratę dochodów w przyszłości są skierowane do firmy ubezpieczeniowej i muszą być udokumentowane oraz uzasadnione.

W sprawach związanych z wypadkami przy pracy, utrata przyszłych dochodów określana jest od „podstawowego odszkodowania”. Jest to najczęściej ustalane na podstawie dochodu w momencie wypadku oraz zaawansowaniu stopnia niepełnosprawności na skutek wypadku przy pracy. Również wiek oraz „pozostała” zdolność do pracy mogą być brane pod uwagę przy ustalaniu odszkodowania.

Podstawowe odszkodowanie po wypadku przy pracy obejmuje również utratę przyszłej emerytury oraz zdolności do pracy w domu.

Kompensata za śmierć żywiciela

Masz prawo do odszkodowania za straty finansowe, jeśli żywiciel poniósł śmierć na skutek wypadku przy pracy.

Prywatne ubezpieczenia

Istotne jest, aby określić jakie inne polisy ubezpieczeniowe mogą być przydatne w sprawie odszkodowania po wypadku przy pracy. Może to na przykład być dodatkowe ubezpieczenie zdrowotne, ubezpie-

czenie emerytalne, ubezpieczenie na czas podróży, ubezpieczenie współmałżonka/ partnera i rodziców, ubezpieczenie od pracodawcy / lub szkoły i tak dalej.

Aby odszkodowanie od firm ubezpieczeniowych zostało wypłacone, trzeba zgłosić swoje roszczenia w ciągu jednego roku od momentu zajścia wypadku przy pracy.

Postępowanie sądowe po wypadku przy pracy

Jeśli nie zgadzasz się z firmą ubezpieczeniową w kwestii ustalenia wysokości odszkodowania, do którego jesteś uprawniony po wypadku przy pracy, masz prawo do złożenia pozwu do sądu.

Pomoc prawna

Podstawowe i umiarkowane wydatki za pomoc prawną związaną z wypadkiem, powinny być pokryte przez ubezpieczyciela.

Pozyskiwanie informacji o przysługujących, osobom poszkodowanym, prawach i obowiązkach w stosunku do firm ubezpieczeniowych oraz NAV, może nieraz sprawiać spore trudności. Zachęcamy więc do skorzystania z pomocy prawnej naszych prawników, którzy mają za sobą bogate doświadczenie pracy w powyższej dziedzinie. Udzielamy pomocy klientom na terenie całego kraju i możemy poszczycić się świetnymi wynikami naszej pracy, którymi cieszymy się wspólnie z naszymi klientami. Zapraszamy na naszą stronę internetową personskadeadvokater.no.

Finn Linde Eriksen

Partner/adwokat

CODEX
ADVOKAT

+47 91 81 46 92

finn.linde.eriksen@codex.no

Odwołanie od decyzji podatkowej i kontrola zeznań

Jeśli termin złożenia rozliczenia podatkowego nie został przedłużony - 30 kwietnia br. roku był ostatnim dniem składania zeznań podatkowych. Nie zdążyłeś rozliczyć się w terminie? Za późno dowiedziałeś się o przysługujących Ci ulgach?

Złóż odwołanie!

Prawo do złożenia odwołania od decyzji podatkowej przysługuje każdemu, kto otrzymał już rozliczenie podatkowe (skatteoppgjør). Termin złożenia odwołania wynosi 6 tygodni od momentu wystawienia przez urząd (Skatteetaten) rozliczenia podatkowego. Urząd natomiast ma 3 miesiące na rozpatrzenie terminowo złożonych odwołań. Jeżeli odwołanie zostanie złożone po terminie ustawowym, ale przed upływem roku od wystawienia rozliczenia podatkowego – na jego rozpatrzenie trzeba będzie poczekać dłużej, a opóźnienie w złożeniu odwołania odpowiednio usprawiedliwić. Odwołanie można złożyć elektronicznie w systemie Altinn, na formularzu RF 1117 „Klage på myndighetenes fastsetting av formues- og inntektsskatt” lub wysłać drogą pocztową do właściwego urzędu skarbowego.

W tym roku pierwsza partia rozliczeń podatkowych planowana jest na 22 czerwca (data zeznania widoczna jest w prawym górnym rogu zeznania podatkowego, nad numerem personalnym). Kolejne pule rozliczeń trafią do podatników między 2 sierpnia a 25 października.

Sprawdź uważnie otrzymane rozliczenie podatkowe. Może bowiem okazać się, że urząd przeoczył należne odliczenie albo jakiś odpis został pominięty przy składaniu wstępnego zeznania (kattemelding).

Co warto sprawdzić?

- Czy zostałeś rozliczony we właściwej klasie podatkowej?

Klasę, w jakiej zostałeś rozliczony, możesz sprawdzić na pierwszej stronie rozliczenia podatkowego, informacja widnieje w prawym, górnym rogu (skattekasse 1 / skattekasse 2).

O drugą klasę podatkową mogą starać się podatnicy, których małżonkowie w 2016 roku osiągnęli dochód nie przekraczający 45 870 koron (ok. 21 535 PLN).

- Odpisy od podstawy opodatkowania, czyli ”fradrag”.

Możesz porównać, czy urząd przyznał wszystkie odpisy, o które wystąpiłeś składając wstępne zeznanie podatkowe. Na stronie rozliczenia o nazwie „Utskrift av likningen”, w kolumnie „Fra Skattemelding”, będą znajdowały się kwoty odpisów, o które występowałeś. W kolumnie pod nazwą „Likningsgrunnlag”, będą natomiast odpisy przyznane przez urząd. Jeżeli kwoty te są różne, warto ustalić przyczynę wystąpienia tej różnicy.

Pamiętaj również, że w przypadku naliczenia przez urząd zaległości podatkowej (restskatt), do rozpatrzenia odwołania od podatku konieczne jest, aby zaległość została w pierwszej kolejności zapłacona w całości. Jeżeli urząd Twoje odwołanie uzna – wówczas zwróci kwotę przez Ciebie zapłaconą oraz kwotę należną.

Dla przypomnienia zasady zapłaty zaległości:

- do 100 kr – nie podlega zapłacie,
- poniżej 1 000 kr – płatne w ciągu 3 tygodni od wystawienia przez urząd rozliczenia podatkowego (skatteoppgjør),

- od 1 000 kr i więcej – płatne w 2 ratach w ciągu 3 i 8 tygodni od wystąpienia przez urząd rozliczenia podatkowego (skatteoppgjør),

Skorzystaj z pomocy Polish Connection przy składaniu odwołania. Nasi eksperci chętnie odpowiedzą na pytania oraz zajmą się Twoim odwołaniem!

Kontrola zeznań podatkowych

Od kilku lat pracownicy norweskich urzędów skarbowych obserwują, że osoby rozliczające się popełniają wiele błędów w swoich rozliczeniach.

Najczęściej popełniane błędy:

- Niewłaściwy podział odsetek i zobowiązań od zadłużenia.
- Brak opodatkowania dochodów ze sprzedaży i najmu mieszkań.
- Wnioskowanie przez zagranicznych pracowników o zwrot kosztów podróży, zakwaterowania i diet (tzw. odpisy w statusie pendler) oraz równoległe o standardowe odliczenie (standardfradrag – 10%).
- Wykazywanie wszystkich odpisów statusu pendler, w tym kosztów podróży w jednej pozycji, tj. 3.2.7.
- Odliczanie darowizn na rzecz organizacji, które nie są ujęte na liście zatwierdzonych organiza-

cji. Jeśli darowizna na rzecz norweskiej organizacji nie widnieje na Skattemelding, należy zwrócić się do tej organizacji, aby wprowadziła stosowną korektę w swoim zgłoszeniu. Minimalna wpłata podlegająca odpisowi to 500 kr.

- Odliczanie kosztów, wydatków osobistych (np. koszty związane z pogrzebem, itp.).

Dwa lata temu urząd skarbowy przeprowadził dokładną kontrolę zeznań podatkowych, w których dopatrzył się na 5,3 mld kr uchybień skarbowych. W związku z tym urząd skarbowy planuje wzmoczoną kontrolę obszarów, w których zaobserwował najwięcej błędów, tj.:

- dochody do opodatkowania z tytułu sprzedaży i wynajmu mieszkań

Tylko w 2015 roku, próbowano ukryć 600 milionów ze sprzedaży i wynajmu mieszkań.

- odpisy z tytułu kosztów podróży i dojazdów do pracy

Celem działań kontrolnych prowadzonych przez urząd, jest zapewnienie prawidłowości rozliczeń podatkowych. Jeśli masz wątpliwości, czy Twoje rozliczenie jest prawidłowe lub potrzebujesz pomocy przy przygotowaniu odpowiedzi do urzędu w przypadku kontroli, skorzystaj z wiedzy i pomocy naszych ekspertów.

Zatwierdzanie zagranicznych kwalifikacji zawodowych w Norwegii – nowe możliwości

NOKUT – organizacja odpowiedzialna za zatwierdzanie zagranicznego wykształcenia i uprawnień – wprowadził nowe zawody, w ramach których będzie można potwierdzić kwalifikacje.

System zatwierdzania uprawnień obejmuje wykształcenie zawodowe na poziomie szkoły średniej. Do tej pory o zatwierdzenie wykształcenia zawodowego mogli się ubiegać przedstawiciele pięciu zawodów: hydraulicy, cieśle, betoniarze, fryzjerzy i wykrawacze. Obecna lista prezentuje się nieco bardziej imponująco:

- Betoniarz
- Rzeźnik sklepowy
- Fryzjer
- Szklarz
- Mechanik przemysłowy
- Wykrawacz mięsa
- Malarz
- Murarz
- Stolarz meblowy
- Tapicer
- Masarz
- Hydraulik
- Rzeźnik
- Stolarz
- Cieśla

Inne sposoby zatwierdzania kwalifikacji

NOKUT nie jest jedyną instytucją zatwierdzającą kwalifikacje zawodowe. Elektrycy i elektromonterzy już od dawna mogą uzyskać potwierdzenie swoich kwalifikacji z Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB), zaś operatorzy dźwigów i maszyn budowlanych mogą uzyskać zezwolenie na pracę na nich po złożeniu podania do Arbeidstilsynet. W nieco gorszej sytuacji jesteśmy, jeśli uprawiamy jeszcze inny zawód. W takiej sytuacji możemy skontaktować się z biurem do spraw kształcenia zawodowego (fagopplæringskontoret) w fylke, gdzie mieszkamy. Nie wszystkie biura oferują taką możliwość, a te, które to robią, nie mają obowiązku przyjmując poda-

nia, jeśli mają zbyt dużo pracy. Jeśli okaże się jednak, że możemy złożyć podanie, nie jest to jeszcze koniec drogi. Nawet jeśli nasze kwalifikacje zostaną ocenione, biura nie mają mocy prawnej, by je formalnie zatwierdzić, mogą tylko wydać orzeczenie, że z takim przeszkoleniem i/lub doświadczeniem moglibyśmy przystąpić do norweskiego egzaminu zawodowego.

Zawody regulowane prawnie

Część zawodów jest w Norwegii objęta dodatkowymi regulacjami – do tej grupy należą m.in. pracownicy służby zdrowia. Dla każdego takiego zawodu obowiązują odrębne wytyczne dotyczące uznania kwalifikacji. Można zgłosić się bezpośrednio do instytucji zatwierdzającej (tak jest np. w przypadku fizjoterapeutów) lub do Utdanningsdirektoratet, który sprawuje kontrolę nad procedurami.

Świadectwa mistrzowskie

Przypominamy, że w ramach programu NOKUT nie można starać się o uznanie świadectw mistrzowskich. W tym celu należy skontaktować się z odrębną instytucją, która sprawuje pieczę właśnie nad tymi, którzy zasłużyli na tytuł mistrza w swoim zawodzie, i która ustala wymogi dla uzyskania takiego świadectwa na terenie Norwegii – Mesterbrevnemnda.

Norwegia od dawna już dąży do jak najdalej posuniętej cyfryzacji i unifikacji procedur. Na niektóre aspekty tej sytuacji można narzekać, ale system uznawania kwalifikacji przez NOKUT należy do jednego z lepszych rozwiązań. Lista będzie stopniowo rozszerzana o inne zawody, możliwe, że kolejne poszerzenie nastąpi jeszcze w tym roku.

Firma Polish Connection pomaga w składaniu wniosku o uznanie kwalifikacji. Szczegóły oferty na naszej stronie internetowej.

SKUPIAMY SIĘ NIE TYLKO NA PIĘKNYM UŚMIECHU, ALE TEŻ NA OGÓLNYM STANIE ZDROWIA (ZDROWE DZIAŚŁA I PRZYŻĘBIE SĄ JEGO BAROMETREM)

Stomatologia, której możesz zaufać i na którą Cię stać

SWEDENT jest gabinetem stomatologicznym lek.dent. Marcina Mincera. Po długoletniej pracy w szwedzkiej klinice, przeniósł **skandynawską precyzję i estetykę** do swojego gabinetu w centrum Gdyni.

Jako absolwent 2-letniego podyplomowego programu na New York University School of Dentistry, lek.dent.Marcin Mincer oferuje najnowszą **stomatologię kosmetyczną** jak również **prewencyjną**. Specjalizuje się w **protetyce, chirurgii i implantologii**. Wykonuje złożone prace **implantoprotetyczne** i specjalistyczne **zabiegi chirurgiczne**. Zdobyte doświadczenie pomaga mu w rozwiązywaniu najbardziej złożonych problemów. Wykorzystując najnowsze narzędzia i materiały (np. wypełnienia bez **szkodliwego BPA**), Pacjent może czuć się bezpiecznie pod każdym względem.

Priorytetem jest **bezpieczeństwo Pacjenta**, wszystkie używane narzędzia i instrumenty są jednorazowe lub sterylizowane (sterylizacja jest wzorowa). Integralną częścią jest edukacja Pacjentów, dzięki czemu zdrowy i piękny uśmiech utrzymywany jest całe życie.

Personel dokłada wszelkich starań, aby leczenie było bezstresowe, bezbolesne i skuteczne.

Jeśli wykazujesz właściwą troskę o swoje zęby i poszukujesz najlepszych rozwiązań zapraszamy do SWEDENT, gdzie Państwa marzenia o **zdrowych i pięknych zębach** staną się rzeczywistością.

Lek. dent. Marcin Mincer mówi biegle w **języku szwedzkim i angielskim**.

Gabinety stomatologiczne SWEDENT
ul. Abrahama 28 / lok. użyt. 4
81-366 Gdynia
tel. + 48 58 620 91 80, kom. +48 505 577 530
email: gdynia@swedentpolska.com

SWEDENT
GABINETY STOMATOLOGICZNE

Firma, której (prawie) nikt nie chciał

Poniższy tekst omawia rozpowszechnione w ostatnich latach zjawisko masowego otwierania firm jednoosobowych w Norwegii, zwłaszcza w branży budowlanej. Otwarcie tej firmy odbywa się przy mniej lub bardziej pasywnym udziale samego właściciela firmy, z reguły z polecenia lub propozycji osoby, która oferuje pracę w Norwegii. Głównym celem otwarcia firmy jest najczęściej chęć przerzucenia obciążeń fiskalnych, finansowych i innych z pracodawcy na pracownika.

Pracownik czy podwykonawca?

Pracodawca zatrudniając podwykonawcę (firmę, a nie pracownika) pozbywa się wielu kosztów, jakie norweskie prawo nakłada na pracodawcę w sytuacji powstania stosunku pracy.

Do kosztów pośrednich i bezpośrednich zatrudnienia pracownika należy m.in. obowiązek naliczenia i wypłaty feriepenger od wynagrodzenia, część składki norweskiego ubezpieczenia płaconą przez pracodawcę, obowiązkowe ubezpieczenie od wypadku w miejscu pracy, składka na obowiązkowy II filar emerytalny, koszty dodatkowe np. koszty księgowe związane z posiadaniem pracowników, koszty obowiązkowych szkoleń (w tym BHP, pracy na wysokościach), wyrobienie kart budowlanych, dodatek za nadgodziny, koszty delegacji, zakupu ubrań roboczych, itd.

Koszty te mogą być dla mniejszych przedsiębiorców na rynku norweskim tak dużym obciążeniem, że postępując zgodnie z literą prawa, przestaną być konkurencyjni. Jest to tym bardziej prawdopodobne w sytuacji, gdy w Norwegii wciąż dużo jest osób pracujących lub prowadzących działalność częściowo lub w całości w szarej strefie. Norweskie instytucje nazywają takich przedsiębiorców dość kolokwialnie *useriøse aktører*, czyli w wolnym tłumaczeniu „niepoważnymi działaczami”. Zwrot ten

można jednak przetłumaczyć także jako „niepoważni aktorzy”. Być może ta gra słów nie jest przypadkowa.

Kwestią zasadniczą jest jednak fakt, że ten rodzaj działalności czy „aktorstwa” często w ciągu paru lat doprowadza do długów liczonych w dziesiątkach lub setkach tysięcy koron norweskich. Długi te powstają u podwykonawców, czyli osób, które nieświadomie założyły firmy jednoosobowe, by świadczyć usługi dla osoby, który zaproponowała im pracę na takich warunkach.

Problemem jest tutaj z jednej strony nadmierne zaufanie oszukanych osób do oszustów - osoby te podpisują dokumenty, których treści nie znają. Nie jest to jednak umowa o pracę, ale dokumenty założycielskie własnej firmy 1-osobowej. Z kolei inne osoby wiedzą, że mają do czynienia z firmą jednoosobową, jednak liczą na wsparcie pracodawcy (zleceniodawcy). Często jednak nie zdają sobie sprawy, że prowadzenie takiej firmy jest równoznaczne z pełną odpowiedzialnością całym swoim majątkiem prywatnym i firmowym.

Stroną poszkodowaną jest najczęściej ta, która nie zna swoich praw, jako pracownik i obowiązków wynikających z prowadzenia firmy jednoosobowej. Rodzaj pracy jaką wykonują podwykonawcy, przy ewentualnej kontroli urzędu, może szybko zostać

zakwalifikowany jako stosunek pracy, a nie działalność. Naturalnie, oznacza to problemy dla obu stron.

Co można zrobić i o czym pamiętać, kiedy mamy firmę, której (prawie) nikt nie chce?

Co można doradzić osobie, która podejrzewa, że jego pracodawca (będący *de facto* jego zleceniodawcą), „pomógł mu” w założeniu firmy jednoosobowej zgodnie z wcześniej opisanym scenariuszem? Problemów, które mogły się pojawić może być sporo, najważniejszą więc zasadą, o której powinniśmy pamiętać jest skontaktowanie się z profesjonalnym

biurem konsultingowym lub księgowym, gdzie będziemy mogli zasięgnąć pomocy.

Dobrze jest też pamiętać o najważniejszych zasadach dotyczących prowadzenia firmy. Poniżej problemy, które najczęściej pojawiają się, gdy nasze zobowiązania wobec urzędu podatkowego liczą się już w dziesiątkach tysięcy koron:

1. **Brak wysłanego rozliczenia firmy** (Skattemelding for formues- og inntektsskatt – personlig næringsdrivende mv. (RF-1030)) - każda osoba posiadająca firmę jednoosobową MA OBOWIĄZEK do końca maja następującego po roku roz-

liczeniowym wysłać rozliczenie firmy. Oznacza to, że musimy wysłać elektroniczne rozliczenie, nawet jeśli nasza firma od 2 lub 3 lat nie wykazuje żadnych obrotów lub, gdy zamknęliśmy ją w ostatnim roku, gdyż nie wykazywała żadnych przychodów. Nadal jednak istnieje obowiązek wystania rozliczenia firmy.

2. **Brak zarejestrowania firmy na VAT** - w dużym uproszczeniu można powiedzieć, że firma, której obroty przekroczą 50 000 NOK w dowolnych 12 miesiącach działalności, ma obowiązek rejestracji w rejestrze VAT i związanego z tym terminowego wysyłania rozliczeń VAT - MVA-oppgave.
3. **Brak terminowego wystania rozliczenia VAT i opłacenia VAT** - za niewysłanie lub nieuregulowanie VAT w terminie naliczane są duże kary - opisane poniżej.
4. **Brak zmiany adresu firmy** - zdarza się, że zmieniamy nasz adres zamieszkania i dokumenty z norweskich urzędów przestają do nas docierać - może się wówczas okazać, że nasza firma w rejestrach firm norweskich nadal widnieje pod starym adresem i pod stary adres przychodzą pisma z urzędów odnośnie zaległości z tytułu podatku zaliczkowego, VAT albo wiadomości o rozpoczętym postępowaniu upadłościowym naszej firmy.

Powyższa lista nie wyczerpuje wszystkich możliwych problemów, które mogą pojawić się przy założeniu i prowadzeniu własnej firmy.

Zaostrzenie przepisów dotyczących kar urzędu skarbowego

Urząd skarbowy, najwyraźniej znudzony pojawiającą się na rynku norweskim dużą ilością „niepoważnych graczy”, znacznie zaostrzył kary za nieterminowe wysłanie rozliczenia firmy lub nieterminowe dostarczenie wymaganych informacji do urzędu. Nowością są bardzo duże dzienne stawki grzywny (*tvangsmulkt*), naliczanej przez urząd za niedotrzymanie określonego terminu. Poniżej opisane są najważniejsze uchybienia i kary, które urząd może naliczać w przypadku ich zaistnienia:

1. **NIEWYSŁANIE W TERMINIE ROZLICZENIA PODATKOWEGO FIRMY JEDNOOSOBOWEJ** (*skattemelding*, wcześniej nazywany *selvangivelse*): ostateczny termin wystania to koniec maja

po zakończonym roku rozliczeniowym - kara za niewysłanie rozliczenia w terminie wynosi 524,50 NOK za każdy dzień zwłoki, maksymalna kwota kary to 52 450 NOK;

2. **NIEWYSŁANIE W TERMINIE RAPORTU VAT (MVA-oppgave)**- dotyczy firm zarejestrowanych lub mających obowiązek rejestracji w MVA-registret - kara za niewysłanie raportu VAT w terminie wynosi 524,50 NOK za każdy dzień zwłoki, maksymalna kwota kary to 52 450 NOK;
3. **NIEWYSŁANIE W TERMINIE TZW. INFORMACJI O OSOBACH TRZECICH (Tredjepartsopplysnings- og Betalingsinformasjon til selvstendig næringsdrivende (RF-1321))** - dotyczy firm, które kupowały usługi od innych firm jednoosobowych bez stałej placówki (*uten fast forretningssted*), termin wysłania tego raportu to 15 lutego po zakończonym roku rozliczeniowym - kara za niewysłanie tego raportu w terminie wynosi 2 098 NOK za każdy dzień zwłoki, maksymalna kwota kary to 52 450 NOK.
4. **BRAK PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH** - chodzi o obowiązek firm dotyczący gromadzenia dokumentów księgowych, faktur, rachunków itp., w przypadku firmy będących płatnikami VAT dotyczy to także wysyłania raportów do urzędów, m.in. *næringsoppgave*; niezastosowanie się do tego obowiązku może spowodować nałożenie kary urzędu w wysokości 1 049 NOK za każdy dzień zwłoki, maksymalnie kara może wynieść 1 000 000 NOK.

Podsumowanie

Informacje, które pojawiły się w tym artykule mogą być dla wielu z nas niemiłym zaskoczeniem. Można podejrzewać, że norweski urząd skarbowy zaostrzając przepisy, próbuje usunąć z rynku firmy, które powstają w celu omijania prawa pracy. Wysokie kary powinny też zniechęcać przedsiębiorców do działań na pograniczu prawa lub zupełnie poza prawem. Każdy przedsiębiorca winien na bieżąco śledzić zmiany w prawie, które go dotyczą. Szczególnie ważne jest to w przypadku firm jednoosobowych, gdzie właściciel firmy, odpowiada całym swoim majątkiem za zobowiązania finansowe. Prosta rada dla wszystkich – w razie jakichkolwiek wątpliwości należy natychmiast skontaktować się z profesjonalną firmą, która będzie w stanie pomóc w rozwiązaniu ewentualnych problemów.

Home sweet...

Polska

BeFree

10 GB

**BEZ LIMITU
DO POLSKI**

Danii, Litwy, Łotwy, Niemiec, Szwecji
oraz Wielkiej Brytanii

BEZ LIMITU
PO NORWEGII

BEZ LIMITU
SMS & MMS

Roam like Home

GB
Rollover Data

500kr

300kr

miesięcznie

**my
call**

*Kampania trwa do 31. sierpnia 2017. Cena regularna obowiązująca od września za 500kr za 10GB.
Usługa Rollover Data jest wliczona. Czytaj więcej na mycall.no

Co w trawie piszczy, czyli najnowsze zmiany w przepisach

Nowe stawki minimalne dla pracowników branży budowlanej

Jak praktycznie każdej wiosny, w maju tego roku Komisja do spraw układów zbiorowych (Tariffnemnda) uchwaliła nowe stawki minimalne dla pracowników branży budowlanej. Płace wzrosły o około 4 korony na godzinę. Nowe stawki zaczęły obowiązywać 1 czerwca 2017.

Ogólnokrajowe umowy zbiorowe pomiędzy głównymi organizacjami na rynku pracy zawierane są zazwyczaj na dwa lata, jednak negocjowanie stawek płacowych ma często miejsce już po pierwszym roku obowiązywania umowy i z taką właśnie sytuacją mieliśmy do czynienia w tym roku.

Stawki minimalne dla pracowników branży budowlanej, jakie zostały zatwierdzone przez Komisję ds. układów zbiorowych i zaczęły obowiązywać od 1 czerwca, są następujące:

- * Pracownicy wykwalifikowani: 197,90 kr/godz. (wzrost o 4,3 kr),
- * Pracownicy niewykwalifikowani z przynajmniej rocznym doświadczeniem w branży: 185,50 kr/godz. (wzrost o 4 kr),
- * Pracownicy niewykwalifikowani bez doświadczenia w branży: 177,80 kr/godz. (wzrost o 3,8 kr),
- * Pracownicy poniżej osiemnastego roku życia: 119,30 kr/godz. (wzrost o 2,6 kr).

Źródło: *Arbeidstilsynet, Tariffnemnda*

Mniej urzędów skarbowych od czerwca 2017 roku

1 czerwca br. roku zmniejszyła się liczba urzędów skarbowych: ze 103 placówek pozostało ich 57. W zamian wprowadzona będzie możliwość wcze-

śniejszego umówienia z urzędnikiem na konkretną godzinę, co ma skrócić czas oczekiwania podczas wizyty w urzędzie.

Przez Internet lub telefon...

Coraz więcej spraw urzędowych załatwia się w Norwegii przez Internet. Bardzo wiele osób nie ma w ogóle potrzeby osobistego pojawiania się w „skarbowce”. Jeśli zaś chodzi o uzyskiwanie informacji, wiele z nich można znaleźć na stronie internetowej urzędu skarbowego: skatteetaten.no, można też skontaktować się z urzędem telefonicznie (bezpłatny numer - jeśli dzwoni się z Norwegii - 800 80 000) lub chociażby poprzez czat na Facebooku.

A kiedy ktoś chce lub musi stawić się w urzędzie osobiście, może zwrócić się do dowolnej placówki, niezależnie od miejsca zamieszkania. Jesienią bieżącego roku ma ruszyć także możliwość zarezerwowania konkretnego dnia i godziny na wizytę w urzędzie.

Kontrola tożsamości pracowników zagranicznych

Zmniejszenie liczby placówek skarbowki może nieco skomplikować życie pracownikom zagranicznym, którzy muszą osobiście pojawiać się w urzędzie na kontrolę tożsamości w celu uzyskania D-numeru i/lub karty podatkowej. Część zlikwidowanych urzędów wykonywała kontrolę tożsamości cudzoziemców. Teraz ich funkcję przejęły inne placówki.

Od 1 czerwca br. kontrolę tożsamości pracowników zagranicznych przeprowadzają następujące urzędy:

Skatt øst:

Oslo, Sandvika (Bærum), Lillestrøm (Skedsmo), Grålum, Gjøvik, Hamar, Tynset i Leira

Skatt sør:

Drammen, Kristiansand, Skien, Tønsberg, Lyngdal i Grimstad

Skatt vest:

Førde, Leikanger, Bergen, Haugesund, Egersund (Eigersund), Stavanger, Nordfjordeid (Eid) i Norheimsund

Skatt Midt-Norge:

Trondheim, Ålesund, Kristiansund, Namsos, Steinkjer, Molde i Ulstein

Skatt nord:

Kirkenes (Sør-Varanger), Hammerfest, Alta, Tromsø, Harstad, Bodø, Mo i Rana (Rana), Leknes, Vadsø, Sortland, Narvik, Sandnessjøen i Svalbard.

Cudzoziemcy mogą również zgłosić się na kontrolę do jednego z Centrów Obsługi Pracowników Zagranicznych, które znajdują się w Oslo, Stavanger, Bergen, Trondheim i Kirkenes.

Źródło: skatteetaten.no

Obowiązek prowadzenia elektronicznych list pracowników na budowach

Od 1 lipca 2017, na mocy zmian w rozporządzeniu o bezpieczeństwie, zdrowiu i higienie pracy na placach budowy (*byggherreforskriften*), wchodzi w życie obowiązek prowadzenia elektronicznych list pracowników na budowach. Celem jest poprawa bezpieczeństwa oraz walka z szarą strefą i innymi nieprawidłowościami w branży budowlanej.

Do tej pory wystarczyło prowadzić listy pracowników na budowie w dowolnej formie - mogła to być zatem zwykła wydrukowana tabelka, w której pracownicy wchodzący na budowę wpisywali swoje nazwiska oraz daty wejścia i wyjścia na plac budowy. Pojawiły się jednak zastrzeżenia, że prowadzone w ten sposób wykazy pracowników są często mało czytelne, a - jak podkreśla norweskie ministerstwo pracy i polityki socjalnej - listy powin-

ny być łatwe do sprawdzania i przesyłania, tak by kluczowi uczestnicy procesu budowlanego (inwestorzy, koordynatorzy BHP, pracodawcy itp.) oraz organa nadzoru mieli szybki dostęp do listy ludzi, którzy przebywają na placu budowy.

Po konsultacjach z organizacjami branżowymi zdecydowano również, że listy mają zawierać numery kart BHP (*HMS-kort*) dla pracowników branży budowlanej.

Za prowadzenie listy pracowników na budowie odpowiedzialny jest inwestor lub, w jego imieniu, główny wykonawca na danym projekcie, zatem poszczególni podwykonawcy zaangażowani w projekt nie muszą tworzyć własnych systemów czy elektronicznych szablonów list, tylko będą musieli dostosować się do wytycznych inwestora lub głównego wykonawcy prowadzącego listę.

Rozporządzenie nie narzuca konkretnych rozwiązań technicznych. Listy muszą jedynie być prowadzone w formie elektronicznej i w języku zrozumiałym dla organów kontroli (język norweski lub angielski, ew. duński lub szwedzki), kontrolowane i aktualizowane codziennie i zawierać następujące informacje:

- nazwę i adres placu budowy;
- nazwę inwestora;
- nazwy firm-pracodawców (firm mających swoich pracowników na budowie), nazwy/nazwiska samodzielnych przedsiębiorców pracujących na budowie, a w przypadku pracowników wynajętych - nazwy firm, do których zostali wynajęci;
- numery organizacyjne firm;
- imiona, nazwiska, daty urodzenia oraz numery kart BHP (*HMS-kort/byggekort*) wszystkich osób wykonujących prace na placu budowy.

Źródła: regjeringen.no, lovdata.no

Tromsø - miasto zorzy polarnej

Liczy sobie 200 lat, jest siódmym miastem co do wielkości w Norwegii, znajduje się niemal 350 km na północ od koła podbiegunowego i nazywają ją „Bramą Arktyki”.

Do Tromsø warto wybrać się z wielu powodów. Jednym z nich może być już sam fakt podróży samolotem. Lotnisko w tym mieście znajduje się na peryferiach wyspy, co w trakcie lądowania sprawia wrażenie, jakby samolot wręcz dotykał wody. Kiedy zaś z niego startujemy, naszym oczom ukazuje się piękna panorama miasta i górzystych okolic. Jeśli mamy tyle szczęścia, aby odwiedzić miasto w zimie, z samolotu zobaczymy przepiękny widok ośnieżonych gór, przypominających istic arktyczne widoki.

W zimie będziemy też mieli okazję zapoznać się z dwoma nietypowymi zjawiskami. Pierwszym z nich będzie całkowity brak dnia czyli noc polarna. Tromsø leży w niewielkiej odległości od bieguna północnego i z tego względu pod koniec listopada mieszkańcy tego miasta całkowicie żegnają się ze słońcem aż do drugiej połowy stycznia. Okres ten Norwegowie nazywają *mørketid* (czas ciemności). W trakcie jego trwania doświadczymy jednak fenomenu, dzięki któremu Tromsø chyba przede wszystkim jest tak bardzo popularne. Mowa oczywiście o zorzy polarnej (*nordlys*).

Każdego roku, w okresie nocy polarnej, do Tromsø przyjeżdżają ogromne rzesze turystów, aby doświadczyć zjawiska zorzy polarnej. Istnieją nawet specjalne agencje turystyczne, które organizują wycieczki z przewodnikiem do miejsc oddalonych od miejskiego światła, gdzie nocny spektakl jest lepiej widoczny. Warto wspomnieć, że zobaczenie jej jest nie lada wyzwaniem i jest kilka czynników, na które powinniśmy zwrócić uwagę, zanim wybierzemy się na tzw. *jakten etter nordlys* (polowanie na zorzę). Pierwszym z nich będzie sprawdzenie prognozy pogody. Musimy się upewnić, że niebo będzie bezchmurne lub zachmurzenie będzie niewielkie, gdyż w innym przypadku nie będziemy w stanie nic zobaczyć. Kolejnym krokiem jest zapoznanie się z prognozą aktywności słonecznej. Należy się również upewnić, czy znajdujemy się w odpowiednim miejscu, czyli takim, które znajduje się w oddali od miejskiego światła. Najbliższym takim miejscem, które nie wymaga wyjazdu poza granice miasta, jest **Fjellstua** – punkt znajdujący się 421 m n.p.m. Prowadzi do niego **Fjellheisen** (kolej gondolowa), która wyrusza z **Solliveien**. Podróż trwa około 4 minut.

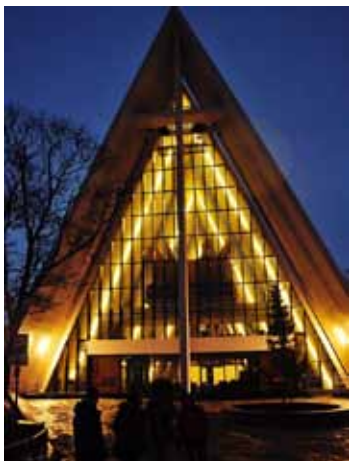

Zorza polarna, widok w połowie drogi od Fjellstua.
(fot. Olga Maciejewska)

Panorama Tromsø, w drodze na Fjellstua.
(fot. Olga Maciejewska)

Tromsø kojarzy się niewątpliwie ze słynną świątynią **Ishavskatedralen**, która została tak nazwana dzięki swej niebanalnej formie, przypominającej górę lodową (*et isfjell*). Kościół został wybudowany w 1965 r. i nie znajduje się na głównej wyspie, a przy ulicy Hans Nilsens vei, na którą możemy się dostać za pomocą długiego mostu łączącego stały ląd z wyspą. Do kościoła dobrze jest się wybrać pieszo, ze względu na wspaniały widok, jaki można ujrzeć z mostu.

Ishavskatedralen. (fot. Olga Maciejewska)

Postacią charakterystyczną dla Tromsø jest **Roald Amundsen**, norweski polarnik znany z wyprawy na biegun południowy i przepłynięcia jako pierwsza osoba w historii całego Przejścia Północno-Zachodniego. Amundsenowi poświęcono całą wystawę w **Muzeum Polarnictwa (Polarmuseet)**, w którym możemy również dowiedzieć się wszystkiego na temat innych ekspedycji polarnych i Arktyce. Innym muzeum, które jest warte wizyty, jest **Tromsø Museum**, które podzielono na dwie sekcje dotyczące wiedzy o przyrodzie oraz wiedzy o kulturze. Dla miłośników zwierząt morskich polecamy muzeum i akwarium **Polaria**, którego bryła przypomina wyglądem opadające bloki lodowe. W akwariu możemy spotkać foki, ryby charaktery-

styczne dla wód arktycznych, a w samym muzeum czekają nas wystawy poświęcone małżom oraz powstawaniu i topnieniu pokrywy lodowej wokół bieguna północnego. Dodatkową atrakcją jest szklany korytarz przechodzący przez dno basenu poświęconego fokom, dzięki czemu możemy obserwować te zwierzęta pływające dosłownie nad naszymi głowami. Interesującym miejscem jest też **Perspektivet Museum**, które poświęcone jest wystawom dotyczącym kultury, społeczeństwa i mniejszości narodowych.

Dla koneserów lokalnego jedzenia polecamy **Emmas Drømmekjøkken** (co oznacza dosłownie wymarzoną kuchnię Emmy), gdzie możemy spróbować tradycyjnego steka z renifera, pieczonego dorsza czy... krakowskiej kiełbasy! Fanom ryb i owoców morza proponujemy **Fiskekompaniet**, gdzie można spróbować świeżego kraba czy halibuta, a posiłek spożyjemy mając wspaniały widok na port. Dla osób o nieco mniejszym budżecie polecamy pizzę buffet w popularnej sieciówce Egon. Jeśli chodzi o pyszną kawę i śniadanie – z czystym sumieniem polecamy **Riso Mat & Kaffebar**, który serwuje też dania przyjazne dla wegetarian.

Jeśli chcemy skorzystać z komunikacji miejskiej, rozkład jazdy możemy sprawdzić na stronie **TROMS fylkestrafikk**. Koszt biletu pojedynczego dla osoby dorosłej to 36 koron (50 koron, jeśli zakupimy bilet u kierowcy). Bilet dobowy będzie nas kosztować 100 koron, natomiast na 7 dni - 240 koron. Z lotniska do centrum dostaniemy się przy pomocy autobusu *Flybussen*, który do celu dojeżdża w około 15 minut oraz autobusem komunikacji miejskiej nr 40 lub 42.

Z całego serca polecamy podróż do Trømsø wszystkim tym, którzy pragną odpocząć od zgiełku i pędu życia, ponieważ to właśnie w tym miejscu czas zwalnia i wszystko staje się jakby spokojniejsze i nieco tajemnicze. *Ut på tur, aldri sur!*

Asia Bondarenko

Lektorka języka norweskiego

tel. +48 518 486 563

trolltunga.kontakt@gmail.com

OMEGA ACCOUNTING AS
& POLISH CONNECTION

Connected to Norway since 2004

**PRACUJESZ
LUB PRACOWAŁEŚ
W NORWEGII?**

**PLANUJESZ ZAŁOŻYĆ
LUB PROWADZISZ
FIRMĘ W NORWEGII?**

**MASZ PYTANIA
DOTYCZĄCE
NORWESKICH
PRZEPISÓW?**

POWIERZ SVOJE SPRAWY EKSPERTOM

Od ponad dwunastu lat specjalizujemy się w doradztwie z zakresu norweskich przepisów oraz w doradztwie podatkowym związanym z prawami pracowników i ZUS. Nasze biura świadczą także szereg usług księgowych dla firm prowadzących lub zakładających działalność. Zaufało nam ponad **10 000 klientów**, wśród których znajdują się zarówno osoby prywatne, jak i duże koncerny realizujące kontrakty na terenie Norwegii.

USŁUGI DLA FIRM:

- Rejestracja firm
- Reprezentacja VAT
- Doradztwo podatkowe
- Reprezentacja przed Urzędami Skarbowymi
- Obsługa zagranicznych podmiotów w Norwegii
- Pełna księgowość

USŁUGI DLA OSÓB PRYWATNYCH:

- Rozliczenia podatkowe oraz odwołania
- Podania o zasiłki socjalne, w tym emerytury i renty
- Sprawy meldunkowe, pozwolenia na pobyt
- Tłumaczenie pism oraz korespondencja z urzędami

Zapraszamy do naszych biur:

Gdynia
Polish Connection Sp. z o.o. | 81-366 Gdynia | ul. Antoniego Abrahama 37/3
office@polishconnection.no | tel. +48 587 270 555, tel. +47 67 41 24 70

Warszawa
Polish Connection Sp. z o.o. | Chmielna Business Center
00-805 Warszawa | ul. Chmielna 132/134 lok 309
warszawa@polishconnection.no | tel. +48 221 021 999

Oslo
Omega Accounting AS & Polish Connection | Hovfaret 8 0275 Oslo (Skøyen)
oslo@omega-as.no | +47 22 52 26 00

Moss
Omega Accounting AS & Polish Connection | Værftsgata 10 | 1511 Moss
moss@omega-as.no | +47 45 96 66 44

www.polishconnection.no | www.podatek.no | www.omega-as.no